

— Protejează-i aripile! —

O campanie inițiată de MSD România cu susținerea
Institutului Național pentru Sănătate Publică

**CE AR TREBUI
SĂ ȘTII DESPRE
INFECȚIA CU HPV
ȘI CANCERUL
DE COL UTERIN?**

Ce vei găsi în această broșură

Ce este cancerul de col uterin?.....I	Cum te poți proteja de o infecție cu HPV? VIII
Care sunt cauzele cancerului de col uterin?..... II	Cum poți preveni cancerul de col uterin? IX
Ce este HPV?III	Infecția cu HPV și sarcinaX
Cum poate o infecție cu HPV să cauzeze cancer de col uterin? .. IV	Unde poți face testul Babeș-Papanicolaou? XI
Cine poate să fie afectat de infecția cu HPV?V	Cum poți face testul Babeș-Papanicolaou gratuit?XII
Cum te poți îmbolnăvi de cancer de col uterin? VI	Mergi imediat la doctor dacă... XIII
Care sunt simptomele unei infecții cu HPV?VII	Întrebări pe care să le adresezi medicului tău XIV

CANCERUL DE COL UTERIN - CE ESTE BINE SĂ ȘTII CA SĂ FII BINE

CE ESTE CANCERUL DE COL UTERIN?

Cancerul de col uterin apare prin multiplicarea necontrolată a celulelor ce căptușesc colul uterin (porțiunea prin care uterul se deschide în vagin)¹. Spre deosebire de alte cancere, cancerul de col uterin se dezvoltă lent trecând prin stadiul de leziune precanceroasă.^{1,2} **Descoperite și tratate în stadii incipiente, leziunile colului uterin se pot vindeca complet.**²

În România, în fiecare an, peste 4000 de femei sunt diagnosticate cu cancer de col uterin.³

ȘTIM CE CAUZEAZĂ CANCERUL DE COL UTERIN

Cele mai multe cazuri de cancer de col uterin sunt cauzate de anumite tipuri de Human Papilloma Virus (virusul uman Papilloma - HPV).

Infecția cu HPV este cea mai frecventă și mai răspândită infecție virală a tractului genital.² Aproape fiecare persoană activă sexual este infectată cel puțin o dată pe parcursul vieții.⁴

Dintre toate tipurile de HPV, 15 pot determina apariția cancerului de col uterin, **tipurile 16 și 18 fiind responsabile de aproximativ 70% din cancerele de col uterin la nivel internațional.**⁴ Cele mai frecvente tipuri la nivel mondial (16, 18, 31, 33, 35, 45, 52, 58) sunt responsabile pentru aproape 90% din cazurile de cancer de col uterin diagnosticate.⁵

Infecția cu HPV nu presupune implicit că persoana afectată va dezvolta cancer de col uterin.⁶ Majoritatea infecțiilor cu HPV sunt tranzitorii, 90% dintre ele se vindecă de la sine în decurs de doi ani.⁴ Infecțiile persistente cu HPV cresc riscul apariției cancerului de col uterin. Astfel, virusul HPV a fost identificat în 99% din cazurile de cancer cervical diagnosticate.⁵

CUM SE TRANSMITE INFECȚIA CU HPV?

Cea mai frecventă cale de transmitere a acestei infecții este cea sexuală, prin contactul cu zona infectată a unuia dintre parteneri.⁷

FACTORI DE RISC

Pe lângă infecția persistentă cu virusul HPV, următorii factori pot crește riscul de apariție a cancerului de col uterin⁸:

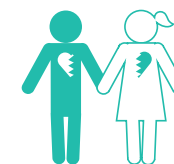

Fumatul

Infecția cu HIV (virusul care provoacă SIDA)

Infecția cu Chlamydia - o infecție cu transmitere sexuală adesea asimptomatică

O dietă săracă în fructe și legume

Obezitatea

utilizarea îndelungată a contraceptivelor

Sarcini multiple

Istoricul familial de cancer de col uterin

Vârstă tânără la prima naștere

SIMPTOME ALE CANCERULUI DE COL UTERIN

În stadii incipiente, cancerul de col uterin NU prezintă simptome.⁹ Însă un cancer de col uterin avansat poate cauza sângerări după actul sexual, sângerări între ciclurile menstruale sau scurgeri vaginale anormale.¹⁰

Poți descoperi leziunile precanceroase și cancerul de col uterin în stadii incipiente prin testarea periodică Babeș - Papanicolaou.¹¹

DA - poți preveni cancerul de col uterin și infecția cu HPV

✓ Vaccinare anti-HPV¹²

✓ Testare Babeș-Papanicolaou¹¹

Infecția cu tulpinile HPV de risc înalt poate fi prevenită prin vaccinare anti-HPV.¹²

Testarea periodică Babeș - Papanicolaou permite depistarea leziunilor precanceroase și a cancerului de col uterin în stadii incipiente.¹¹

(se recomandă testarea periodică o dată la trei sau cinci ani, la femeile cu vârsta cuprinsă între 25 și 64 ani.^{11,13})

Așadar, mergi imediat la medic dacă

- ✓ Nu ai efectuat niciun consult ginecologic în ultimul an
- ✓ Nu ai efectuat testul Babeș-Papanicolaou în ultimii 3 ani
- ✓ Observi orice scurgere vaginală anormală, în afara perioadei de menstruație, după contact sexual sau după menopauză
- ✓ Simți orice disconfort al aparatului genital care persistă mai mult de două săptămâni

Descoperit la timp, cancerul de col uterin poate fi tratat și vindecat cu succes, ceea ce face testul Babeș-Papanicolaou cu atât mai important pentru sănătatea ta.

¹American Cancer Society, What is cervical cancer?, <http://www.cancer.org/cancer/cervicalcancer/detailedguide/cervical-cancer-what-is-cervical-cancer>, Data Accesării: 18 Septembrie 2016

²Comprehensive Cervical Cancer Control: A Guide to Essential Practice. 2nd edition. Geneva: World Health Organization; 2014. Available from: <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK269619/>. Data accesării: 15 Septembrie 2016

³Bruni L, et al., "ICO Information Centre on HPV and Cancer (HPV Information Centre). Human Papillomavirus and Related Diseases in Romania". Summary Report 2016-02-26.

⁴Castellsagué X, et al., "HPV vaccination against cervical cancer in women above 25 years of age: key considerations and current perspectives", Gynecol Oncol (2009), doi:10.1016/j.ygyno.2009.09.021.

⁵de Sanjose et al., "Human papillomavirus genotype attribution in invasive cervical cancer: a retrospective cross-sectional worldwide study", Lancet Oncol. 2010 Nov; DOI:10.1016/S1470-2045(10)70230-8,

⁶Centers for Disease Control and Prevention. Epidemiology and Prevention of Vaccine-Preventable Diseases. Chapter 11, Human Papillomavirus Hamborsky J, Kroger A, Wolfe S, eds. 13th ed. Washington D.C. Public Health Foundation, 2015. <http://www.cdc.gov/vaccines/pubs/pinkbook/index.html>. Data accesării: 15 Septembrie 2016

⁷International Agency for Research on Cancer (IARC). IARC Monographs on the Evaluation of Carcinogenic Risks to Humans: Human Papillomaviruses. Vol 90. Lyon, France: IARC Press; 2007, paginile 36, 114, 115, 124.

⁸American Cancer Society, What are the risk factors for cervical cancer?, <http://www.cancer.org/cancer/cervicalcancer/detailedguide/cervical-cancer-risk-factors>, Data accesării: 2 Septembrie 2016

⁹American Cancer Society, Signs and Symptoms of Cervical Cancer, <http://www.cancer.org/cancer/cervicalcancer/detailedguide/cervical-cancer-signs-symptoms>, Data accesării: 18 Septembrie 2016

¹⁰Anita W Lim, Amanda J Ramirez, William Hamilton, et. al, Delays in diagnosis of young females with symptomatic cervical cancer in England: an interview-based study, Gen Pract. 2014 October; 64(627): e602-e610.

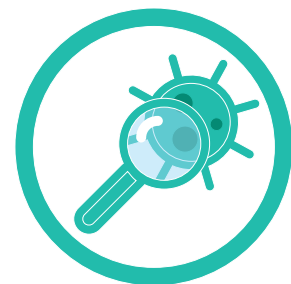
¹¹Arbyn, M. et al. "European Guidelines for Quality Assurance in Cervical Cancer Screening. Second Edition-Summary Document." Annals of Oncology 21.3 (2010): 448-458. PMC. Web.

¹²Lawrence von Karsa et al., European guidelines for quality assurance in cervical cancer screening, Second edition - Supplements, Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2015

¹³Guverul României, Ministerul Sănătății- Ordin nr 386/ 31 martie 2015 privind aprobarea Normelor tehnice de realizare a programelor naționale de sănătate publică pentru anii 2015 și 2016, <http://www.ms.gov.ro/?pag=133>

Ce este cancerul de col uterin?

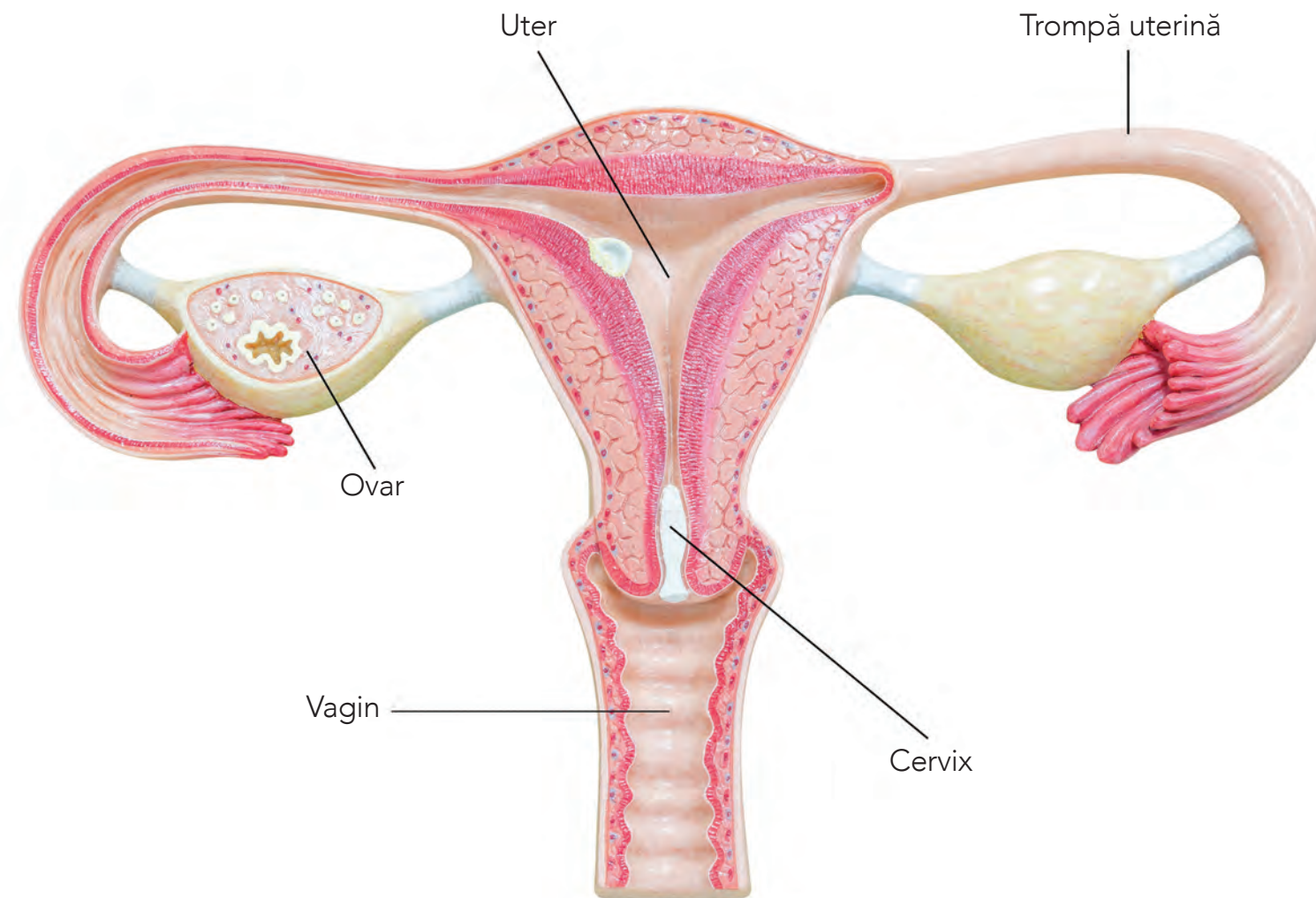

Cancerul de col uterin este o afecțiune malignă a celulelor ce căptușesc suprafața colului. Colul este partea inferioară de deschidere, îngustă, a uterului. Se deschide în vagin și face conexiunea între uter și vagin. Afecțiunea apare atunci când celule ale colului uterin devin anormale și încep să se înmulțească în mod necontrolat¹.

Cele două tipuri de celule care se regăsesc pe suprafața colului uterin sunt celule scuamoase (celule ale zonei exocervicale) și celule glandulare (celule ale zonei endocervicale). Zona de tranziție dintre aceste două categorii de celule se numește **zonă de transformare** și reprezintă sediul cel mai frecvent al leziunilor preneoplazice. Astfel, cele mai multe cazuri de cancer de col uterin debutează la nivelul celulelor din zona de transformare. **Evoluția este însă lentă**, ceea ce înseamnă că aceste celule nu se transformă brusc în celule de natură canceroasă.¹ Este nevoie de 10 până la 20 de ani pentru ca leziunea precanceroasă să evolueze în cancer invaziv.²

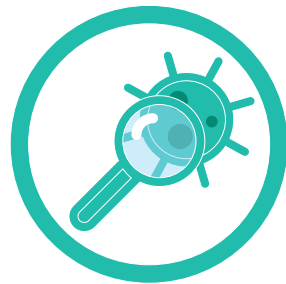
În fiecare an, peste 4000 de românce sunt diagnosticate cu cancer de col uterin.³

Dintre toate tumorile maligne, cancerul de col uterin este cel care poate fi controlat și prevenit cu ajutorul testării periodice. Programele populaționale de screening, desfășurate o dată la 3 sau 5 ani, pot reduce incidența acestei boli cu 80%. Descoperirea la timp a leziunilor precanceroase cu ajutorul examenului citologic Babeș-Papanicolaou poate ajuta la prevenirea evoluției acestei boli.¹¹

Știm ce cauzează cancerul de col uterin

Infecția cu HPV este frecventă - statisticile medicale au demonstrat că până la **80% din femeile active sexual dobândesc acest virus**, la un moment dat, în decursul vieții. Există totuși o latură pozitivă, și anume că virusul poate dispărea în timp, în 90% din cazuri. Pe de altă parte, în situațiile în care infecția persistă, aceasta crește riscul dezvoltării cancerului de col uterin.⁴

Cancerul de col uterin este cauzat de infecția persistentă cu anumite tipuri de virus uman Papilloma (HPV), **un virus frecvent întâlnit**², ce se transmite de cele mai multe ori prin contact sexual⁷. În prezent, există peste 120 de tulpini de HPV, infecțiile produse fiind asimptomatice. Dintre acestea, 40 afectează zona genitală a femeilor și a bărbaților.⁶

Virusul nu se transmite doar prin actul sexual propriu-zis, ci este suficient ca partenerii să intre în contact cu zona genitală, penetrarea nefiind o condiție obligatorie a transmiterii HPV⁶. Nici prezervativul nu oferă protecție totală împotriva infecției cu HPV, pentru că există porțiuni neacoperite de piele din zona genitală care vin în contact direct.²

Dintre toate tipurile de HPV, tipurile 16 și 18 sunt responsabile de aproximativ 70% din cancerele de col uterin la nivel mondial, iar alături de acestea două, genotipurile 31, 33, 45, 52 și 58 cauzează aproape 90% din totalul cazurilor de cancer de col uterin.¹⁴

¹⁴Wagner, Monika et al. "Global Availability of Data on HPV Genotype-Distribution in Cervical, Vulvar and Vaginal Disease and Genotype-Specific Prevalence and Incidence of HPV Infection in Females." Infectious Agents and Cancer 10 (2015): 13. PMC. Web. Data accesării: 15 Septembrie 2016.

Ce este HPV?

HPV (Human Papilloma Virus) este un virus contagios, responsabil pentru cea mai frecventă infecție transmisă pe cale sexuală.² Studiile arată că toate femeile active din punct de vedere sexual sunt vulnerabile în fața unei posibile infecții cu acest virus, iar 8 din 10 femei vor contracta o tulpină HPV la un moment dat pe parcursul vieții lor.⁴

Tipurile de HPV ce pot fi transmise prin contact sexual se împart în două categorii:

- ✓ Tipuri cu risc oncogen scăzut, care nu cauzează cancer de col uterin, dar care pot provoca veruci genitale (medical intitulate condylomata acuminata). De exemplu, genotipurile 6 și 11 provoacă aproximativ 90% din toate cazurile de veruci genitale.⁶
- ✓ Genotipuri cu risc oncogen ridicat, care pot cauza cancer. Au fost identificate, până în prezent, 15 tulpini de acest tip², dintre care tipurile 16 și 18 sunt responsabile pentru marea majoritate a cazurilor de cancer provocate de infecția cu HPV.¹⁵

Virusurile umane Papilloma sunt virusuri mici care afectează epitelul, adică straturile de celule care alcătuiesc învelișul pielii. Până în prezent, au fost identificate peste 120 de tulpini ale acestui virus. O parte afectează epitelul cutanat și cauzează veruci genitale (negi), fiind considerate tulpini cu risc scăzut de apariție a unor tumori canceroase⁶. Pe de altă parte, dintre tulpinile cu risc crescut oncogen (risc crescut de apariție a unor tumori canceroase), două tipuri (mai exact, 16 și 18) sunt responsabile pentru provocarea a peste 70% dintre cancerele de col uterin, iar aproximativ 90% dintre cazurile înregistrate pentru această boală au fost provocate de genotipurile 16, 18, 31, 33, 35, 45, 52 sau 58.⁵

Este important de reținut: infecția cu o tulpină cu risc oncogen crescut nu presupune implicit că persoana infectată va suferi de o formă de cancer de col uterin⁷. Dimpotrivă, majoritatea persoanelor infectate cu o formă a virusului HPV nu dezvoltă cancer ca rezultat al acestei infecții, pe parcursul vieții.⁶

Virusurile HPV produc infecții la nivelul straturilor epitelului cervical, infecții ale tractului anogenital și ale cavității bucale⁷. De aceea, pe lângă asocierea cu cancerul de col uterin, infecțiile cu HPV pot provoca și cancer vulvar, vaginal, anal sau penian. De asemenea, există studii care susțin existența unor legături directe între anumite genotipuri ale HPV și apariția unor forme de cancer orofaringian.⁶

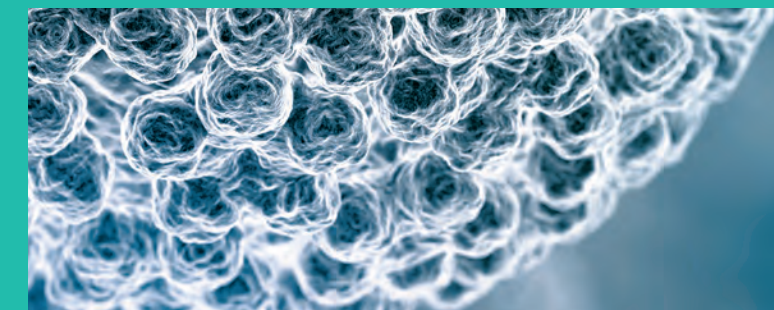
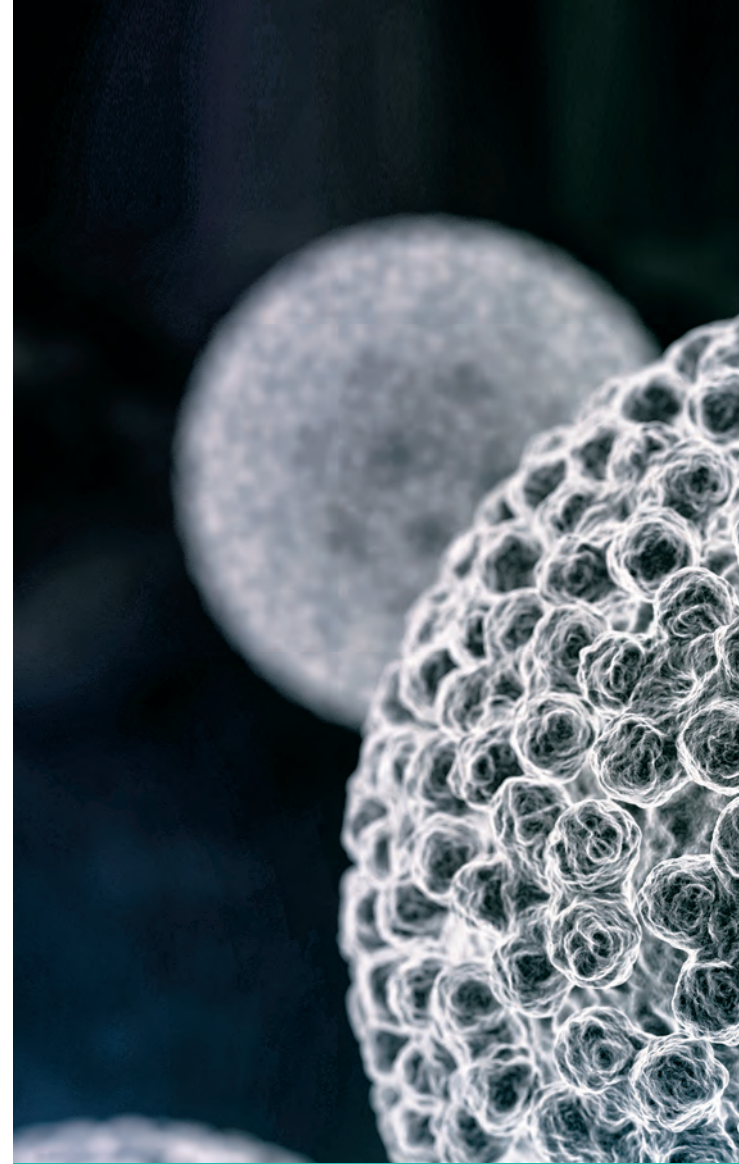
¹⁵Center for Disease Control and Prevention, Manual for the Surveillance of Vaccine-Preventable Diseases, ed.a 6-a, 2013, <http://www.cdc.gov/vaccines/pubs/surv-manual/chpt05-hpv.html>. Data accesării: 20 Noiembrie 2016

Ce tipuri de cancer pot fi cauzate de infecția cu HPV?

✓ Tulpinile cu risc oncogen crescut pot cauza mai multe tipuri de cancer⁶

- ✓ **Cancer de col uterin:** aproape toate cazurile de cancer de col uterin sunt cauzate de HPV, iar doar două tulpini (16 și 18) sunt responsabile de aproape 70% din toate cazurile cunoscute.
- ✓ **Cancer anal:** aproape 90% din toate tipurile de cancer anal sunt provocate de infecția cu HPV.
- ✓ **Cancer orofaringian:** (un tip de cancer ce poate apărea în zona de mijloc a gâtului, inclusiv în cea a palatului moale, la baza limbii sau pe amigdale): aproximativ 72% din toate tipurile de cancer orofaringian sunt cauzate de HPV.
- ✓ **Tipuri rare de cancer:** HPV este responsabil pentru aproximativ 70% din cancerele vulvare, vaginale sau peniene.⁶

Cum poate o infecție cu HPV să cauzeze cancer de col uterin?

În 2008, specialistul german în virusologie Harald zur Hausen a primit Premiul Nobel pentru identificarea legăturii dintre infecția cu HPV și cancerul de col uterin.¹⁶

Marea majoritate a infecțiilor cu HPV sunt tranzitorii, aproximativ 90% dintre ele fiind neutralizate în mod natural de sistemul imunitar după doi ani de la infectare. Uneori, însă, infecțiile persistă, iar aceste forme de infecții persistente și repetate cresc riscul apariției cancerului de col uterin. **Infecția cu HPV a fost, de altfel, identificată în 99% din toate cazurile de cancer cervical diagnosticate.**⁴

Cel mai întâlnit semn clinic al unei infecții persistente cu HPV la nivelul colului uterin o reprezintă displaziile cervicale (sau neoplaziile intraepiteliale cervicale-CIN); mai simplu spus, prezența unor celule anormale la nivelul mucoasei colului uterin. În funcție de extinderea masei de celule anormale, aceste displazii sunt clasificate de la CIN-1 (cel mai redus grad) la CIN-3 (displazie severă).⁶ **Evoluția acestor anomalii celulare până la instalarea cancerului de col uterin poate dura între 10 și 20 de ani.**²

E important de reținut că, în cazul unui rezultat în urma testării Babeș-Papanicolaou ce subliniază existența unor displazii de grad scăzut (CIN-1), acesta nu trebuie neapărat să reprezinte un motiv de îngrijorare. Multe dintre aceste mase de celule anormale pot dispărea spontan, fără intervenție medicală, iar infecțiile se vindecă de la sine.⁶ Cu toate acestea, este indicată testarea periodică, în astfel de cazuri, conform recomandărilor medicale.

Cine se poate infecta cu virusul HPV?

Orice persoană activă sexual se poate infecta cu virusul HPV. Cea mai frecventă cale de transmitere a acestei infecții este cea sexuală, prin contactul cu zona infectată a unuia dintre parteneri (orice act sexual poate cauza infectarea partenerului cu HPV, câtă vreme există contact direct cu zona expusă virusului).⁷ Fiind o infecție atât de des întâlnită, marea majoritate dobândesc virusul la scurtă vreme după începerea vieții sexuale. Chiar și o persoană care a avut doar un partener sexual poate contracta acest virus.¹⁷

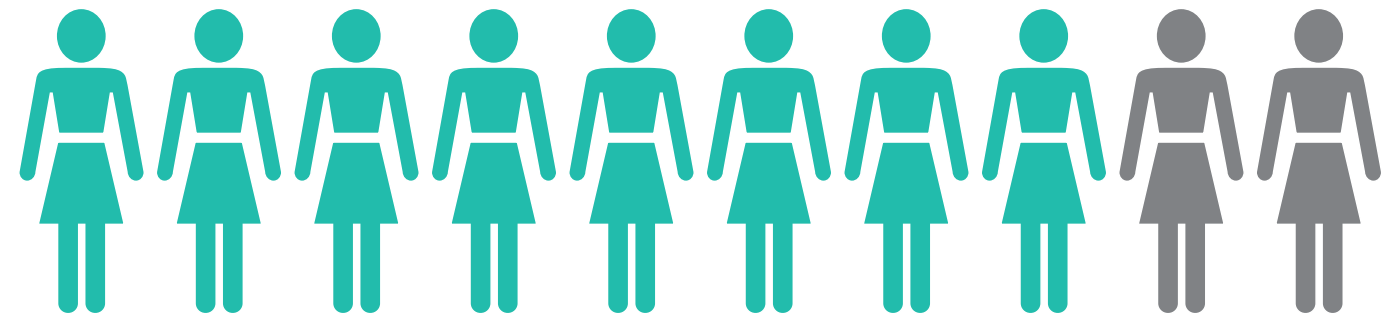
Infecția cu virusul HPV este una dintre cele mai întâlnite la nivel mondial, estimările arătând că până la 80% din populația feminină activă sexual este, la un moment dat, expusă virusului.⁴ Dat fiind că aceasta nu provoacă niciun

fel de simptome, atât bărbații, cât și femeile pot fi purtători ai acestui virus și îl pot transmite mai departe, fără a fi conștienți.

De asemenea, infecția cu HPV poate fi transmisă și prin metode non-sexuale, deși astfel de cazuri sunt rar întâlnite. O metodă de transmitere non-sexuală a infecției cu virusul HPV include infecția perinatală (adică transmiterea acestui virus de la mamă la nou-născut, în cazul unei nașteri vaginale).⁶

80% dintre femei

¹⁶"Nobel Prize, The Nobel Prize in Physiology or Medicine 2008, http://www.nobelprize.org/nobel_prizes/medicine/laureates/2008/. Data accesării: 2 septembrie 2016

¹⁷Winer, Rachel L. et al. „Risk of Female Human Papillomavirus Acquisition Associated with First Male Sex Partner” The Journal of infectious diseases 197.2 (2008): 279 - 282.

Cine poate face cancer de col uterin?

Întrucât infecțiile cu HPV sunt frecvente, orice femeie activă sexual este expusă riscului de a contracta o tulpină HPV cu risc oncogen crescut, care poate duce, în timp, la instalarea cancerului de col uterin.

Testarea periodică scade semnificativ riscul de a fi diagnosticată cu cancer de col uterin.¹¹

Pe lângă infecția persistentă cu virusul HPV, **următorii factori pot crește riscul de apariție a cancerului de col uterin:**⁸

Fumatul
femeile care fumează au un risc dublu de a dezvolta cancer de col uterin

Imunosupresia -
✓ infecția cu HIV, virusul care provoacă SIDA, determină progresia mai rapidă a unei leziuni pre-canceroase.

✓ medicația pentru boli autoimune și cea post-transplant crește riscul de a dezvolta cancer de col uterin.

Infecția cu Chlamydia - o infecție cu transmitere sexuală adesea asimptomatică.

Dieta săracă în fructe și legume

Obezitatea

Sarcini multiple - femeile cu mai mult de trei sarcini duse la termen au un risc crescut de cancer de col uterin.

Vârstă tânără la prima naștere - femeile care au născut la vârste mai tinere de 17 ani au un risc dublu de a dezvolta cancer de col uterin, față de femeile care au născut la peste 25 ani.

Istoricul familial de cancer de col uterin.

Care sunt simptomele infecției cu hpv?

Infecția cu HPV nu prezintă simptome. Prin urmare, multe persoane cu infecție HPV nu știu că o au. Marea majoritate a infecțiilor cu HPV nu prezintă un pericol pentru organism, aproximativ 90% dintre ele fiind neutralizate în mod natural de sistemul imunitar după doi ani de la infectare. Uneori, însă, infecțiile persistă, iar aceste forme de infecții persistente și repetate cresc riscul apariției cancerului de col uterin. **Infecția cu HPV a fost, de altfel, identificată în 99% din toate cazurile de cancer cervical diagnosticate.**⁴

Testul Babeș-Papanicolaou identifică modificări celulare anormale la nivelul colului uterin, cauzate de infecția cu HPV, și ajută la identificarea timpurie a unor eventuale leziuni.¹¹

Care sunt simptomele cancerului de col uterin?

În stadii incipiente, cancerul de col uterin este asimptomatic. Însă un cancer de col uterin avansat poate cauza sângerări după actul sexual, sângerări între ciclurile menstruale sau scurgeri vaginale anormale.¹⁰

Dacă remarci aceste simptome, adresează-te unui specialist cât mai repede. Este posibil să se identifice altă cauză, însă cea mai bună modalitate de a afla este să mergi la medic.

Cum te poți proteja de infecția cu HPV?

Pentru că HPV este responsabil pentru cea mai frecventă infecție transmisă pe cale sexuală, una dintre modalitățile prin care te poți proteja este începerea vieții sexuale cât mai târziu posibil.⁶ Pentru cei care au o viață sexuală activă, un număr scăzut de parteneri și folosirea corectă și regulată a prezervativelor pot diminua riscul infectării cu HPV (prezervativul nu asigură o protecție completă, deoarece, chiar și în acest caz, poate exista contact direct cu zona infectată).²

O altă modalitate eficientă și recomandată de a preveni infecția cu HPV este vaccinarea. Există trei tipuri de vaccinuri (vaccin HPV bivalent - protejează împotriva tulpinilor 16 și 18, vaccin HPV tetravalent - împotriva tulpinilor 6,11,16 și 18¹² și vaccin HPV nonavalent - asigură protecție împotriva genotipurilor 6, 11, 16, 18, 31, 33, 45, 52, 58¹⁸) care pot preveni apariția leziunilor anogenitale precanceroase și a verucilor genitale.

În România, vaccinarea anti-HPV este inclusă în Calendarul Național de Imunizare, pentru fetele din grupa de vârstă 11 - 14 ani. Vaccinarea se realizează la solicitarea părinților sau a reprezentanților legali care pot formula o cerere la medicul de familie.¹⁹

Totodată, se pot vaccina și fetele și femeile cu vârsta peste 15 ani care nu au beneficiat anterior de vaccin anti-HPV. Ideal, vaccinul trebuie administrat înaintea începerii vieții sexuale sau a infectării cu virusul, deoarece efectele vaccinului scad pe măsura creșterii numărului de parteneri sexuali.⁵ Decizia terapeutică cu privire la necesitatea efectuării vaccinului și modul în care se efectuează acesta aparține medicului tău.

✓ Recomandările Organizației Mondiale ale Sănătății:

Organizația Mondială a Sănătății (OMS) subliniază importanța cancerului de col uterin și consideră că bolile provocate de infecția cu HPV trebuie tratate precum probleme de sănătate la nivel mondial, punând accent pe faptul că vaccinurile anti-HPV trebuie incluse în programele naționale de imunizare câtă vreme sunt îndeplinite anumite aspecte: prevenția cancerului de col uterin și a celorlalte boli provocate de HPV este considerată o prioritate a sistemului de sănătate național; introducerea vaccinării este fezabilă; finanțarea pe termen lung a acestui proces poate fi asigurată; și câtă vreme este luat în calcul raportul cost-eficiență a strategiilor de vaccinare implementate la nivel național sau regional.²

Dat fiind că vaccinurile anti-HPV nu protejează împotriva tuturor tulpinilor cu risc oncogen crescut, screening-ul împotriva cancerului de col uterin este recomandat, în continuare, și femeilor vaccinate.⁶

¹⁸European Medicines Agency- Gardasil 9 offers wider protection against cancers caused by human papillomavirus (HPV) , 27 March 2015 EMA/CHMP/202995/2015, http://www.ema.europa.eu/docs/en_GB/document_library/Press_release/2015/03/WC500184898.pdf

¹⁹Guvernul României, Ministerul Sănătății- Anexa nr. 2 la Normele tehnice de realizare a Programelor Naționale de Sănătate Publică pentru anii 2015 și 2016, http://www.ms.ro/documente/Anexa%202%20la%20norme%20BTS_14877_17043.pdf,

Cum poți preveni cancerul de col uterin? Timpul este esențial

- ✓ Protejează-te de infecția cu HPV
- ✓ Mergi periodic la medic pentru testul Babeș-Papanicolaou
- ✓ Discută cu medicul despre vaccinarea împotriva infecției cu virusul HPV

Cancerul de col uterin este una dintre puținele afecțiuni cauzate de infecția cu HPV ce poate fi eficient controlată cu ajutorul screening-ului: prin intermediul testului Babeș-Papanicolaou, pot fi detectate leziunile precanceroase de la nivelul colului uterin, permițând detectarea cancerului în fază incipientă.¹¹

Pentru femeile cu vârsta cuprinsă între 25 și 64 de ani, screening-ul cancerului de col uterin prin efectuarea testului Babeș-Papanicolaou este recomandat **O data la trei sau la cinci ani**^{12, 13}

Există date concludente potrivit cărora cancerul de col uterin poate fi prevenit. Totodată, descoperit la timp și tratat corespunzător, conform recomandărilor medicului, cancerul de col uterin poate fi vindecat.²

- ✓ La recomandarea medicului tău, efectuează și testul HPV

Testul HPV vine în completarea testului Babeș-Papanicolaou. Astfel, dacă **testul Babeș-Papanicolaou permite depistarea leziunilor precanceroase**, testul HPV se efectuează pentru a depista infecția cu HPV și pentru a determina genotipul de HPV cu care este infectată pacienta.²⁰

Ghidurile europene recomandă utilizarea testării HPV ca metodă de screening de rutină pentru femeile de peste 35 de ani.¹² În ultimii ani, s-au efectuat studii care au arătat potențialul testelor HPV de a fi utilizate în screening-ul primar al cancerului cervical.²¹

În cazul în care rezultatul testării este negativ, este recomandat ca următorul test să fie făcut peste cel puțin 5 ani. Dacă rezultatul testului HPV este pozitiv, se impune repetarea analizelor sau efectuarea colposcopiei și inițierea măsurilor necesare pentru a preveni apariția cancerului de col uterin.¹²

- ✓ **Vârsta la care nu mai este necesar testul HPV este de 60 sau 65 de ani, în cazul în care ultimul test HPV efectuat a avut rezultate negative.**¹²

²⁰American Cancer Society, The HPV DNA test, <http://www.cancer.org/cancer/cervicalcancer/moreinformation/cervicalcancerpreventionandearlydetection/cervical-cancer-prevention-and-early-detection-h-p-v-test>, Data Accesării: 18 Septembrie 2016

²¹Ronco G, Dillner J, Elfström KM, et al. Efficacy of HPV-based screening for prevention of invasive cervical cancer: followup of four European randomised controlled trials. Lancet. 2014;383(9916):524–532

Infecția cu HPV și sarcina

Deși considerate cazuri rare, există situații în care o femeie infectată cu virusul HPV poate transmite, la naștere, infecția către bebelușul său. De asemenea, au fost descoperite și cazuri de nou-născuți cu veruci în zona ano-genitală, iar genotiparea cu virusul HPV a generat rezultate pozitive atunci când acești copii au fost testați pentru infecția cu o tulpină a acestui virus.⁷

Unde poți face testul Babeș-Papanicolaou?

Îți poți face testul Babeș-Papanicolaou fie la un cabinet de obstetrică-ginecologie (din cadrul unei unități publice sau private), fie la cabinetul medicului de familie, competent în prelevarea probei.

Cum poți beneficia de gratuitate pentru testul Babeș-Papanicolaou?

În România, poți beneficia de gratuitate pentru testul Babeș-Papanicolaou în cadrul „Programului Național pentru depistarea activă precoce a cancerului de col uterin prin screening organizat”¹³ care urmărește să determine prezența sau absența celulelor anormale aflate în stadii inițiale, când pot fi îndepărtate ușor, înainte de a se transforma în celule canceroase (maligne).

Cine poate beneficia de gratuitate:¹³

- ✓ femeile cu vârsta cuprinsă între 25-64 ani care sunt sau nu asigurate prin sistemul național de asigurări de sănătate

Pentru a beneficia de gratuitate, este nevoie să îndeplinească următoarele condiții:¹³

- ✓ să nu aibă un diagnostic confirmat de cancer de col uterin;
- ✓ să fie asimptomatice;
- ✓ să nu aibă antecedente sugestive pentru patologia de cancer de col uterin.

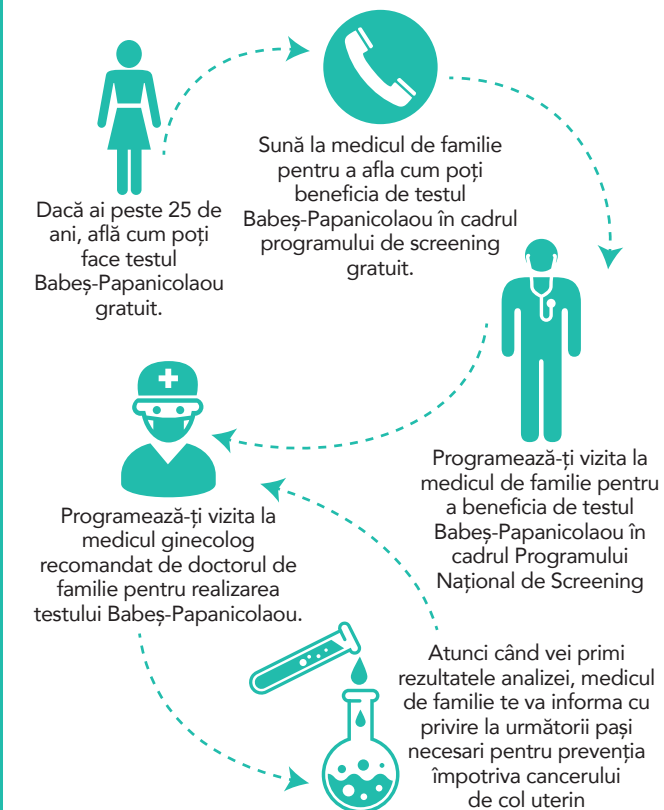
Nu sunt eligibile femeile care:¹³

- ✓ prezintă absența congenitală a colului uterin;
- ✓ prezintă histerectomie totală pentru afecțiuni benigne;
- ✓ au diagnostic stabilit de cancer de col uterin;
- ✓ au diagnostic stabilit pentru alte forme de cancer genital.

Pentru a participa la screening, este nevoie să te programezi la medicul de familie calificat în prelevarea testului Babeș-Papanicolaou, acreditat să participe în programul național de screening.

Traseu pacient medic

Mergi imediat la medic dacă:

- ✓ Nu ai efectuat niciun consult ginecologic în ultimul an
- ✓ Nu ai efectuat testul Babeș-Papanicolaou în ultimii 3 ani
- ✓ Observi orice scurgere vaginală anormală, în afara perioadei de menstruație, după contact sexual sau după menopauză
- ✓ Simți orice disconfort al aparatului genital, care persistă mai mult de două săptămâni

Întrebări pe care i le poți adresa medicului tău

O vizită la medic poate reprezenta și o bună oportunitate de a afla mai multe informații despre cum poți preveni o infecție cu virusul HPV sau chiar cancerul de col uterin. Iată ce întrebări îi poți adresa:

- ✓ La ce interval de timp este recomandat să fac testul Babeș-Papanicolaou?
- ✓ Cum interpretez rezultatele unui test Babeș-Papanicolaou?
- ✓ Cum mă pot proteja de o potențială infecție cu virusul HPV?
- ✓ Există vreo modalitate prin care pot preveni cancerul de col uterin?
- ✓ Ce înseamnă testul HPV? Este potrivit pentru mine?
- ✓ Intervalul la care se face testul Babeș-Papanicolaou diferă în funcție de vârstă?
- ✓ Am observat *[menționați orice simptom anormal, precum sângerarea după actul sexual sau sângerarea dintre două cicluri menstruale]*. Care ar putea fi cauza? Ce teste îmi recomandați să fac?

Cancerul de col uterin este cancerul care poate fi prevenit în proporție de peste 80% prin teste regulate în cadrul programelor organizate de screening²¹. Vaccinarea împotriva virusului papilloma uman conferă protecție împotriva dezvoltării acestei boli. Prevenția primară prin vaccinare și depistarea precoce a leziunilor pre-canceroase prin programe de screening pot contribui la reducerea substanțială atât a incidenței bolii, cât și a mortalității prin această boală. La nivel european, mortalitatea prin cancer de col uterin a scăzut cu peste 30% în ultimii 30 de ani, în urma programelor de prevenție coerente, consecvente și comprehensive.²² Femeile din România trebuie să știe că au dreptul de a beneficia de acces în programe de prevenție care să le ajute să se apere împotriva acestei boli. Și este de datoria noastră să facilităm accesul unui număr cât mai mare de femei la serviciile de prevenție disponibile la ora actuală și să ameliorăm, astfel, efectele devastatoare pe care boala le are în rândul femeilor din România.

”

Carmen Ungurean, coordonator al Programului Național de Screening pentru Depistarea Activă Precocă a Cancerului de Col Uterin din cadrul INSP

²¹World Health Organization, 1 in 100 Women in Europe will develop cervical cancer, <http://www.euro.who.int/en/health-topics/noncommunicable-diseases/cancer/news/news/2013/04/1-in-100-women-in-europe-will-develop-cervical-cancer> Data accesării: 9 Septembrie 2016

— Protejează-i aripile! —

O campanie inițiată de MSD România cu susținerea
Institutului Național pentru Sănătate Publică

www.protejeaza-tedeHPV.ro

Merck Sharp & Dohme România SRL

Bucharest Business Park, corpul C, etaj 3, Șoseaua București - Ploiești nr. 1A, sector 1, București.
Telefon: 012 529 29 00; Fax: 021 318 52 37

VACC-1203254-0000
Viza ANMDM: Nr. 35380E